JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
MTIHANI WA KUHITIMU KIDATO CHA NNE

015/1

ELIMU YA DINI YA KIISLAMU 1
(Kwa Watahiniwa Walioko na Wasiokuwa Shuleni)

Muda: Saa 2 **Jumatano, 09 Novemba 2018 mchana**

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu A, B, C, D na E zenye jumla ya maswali **matano (05)**.
2. Jibu maswali **yote.**
3. Simu za mkononi na vitu vyote visivyoruhusiwa **havitakiwi** katika chumba cha mtihani.
4. Andika **Namba yako ya Mtihani** katika kila ukurasa wa kijitabu chako cha kujibia.

SEHEMU A (Alama 10)
SUNNAH NA HADITH

1. Katika kipengele (i) - (x), chagua jibu sahihi kisha **andika herufi yake** katika kijitabu chako cha kujibia.

(i) Katika elimu ya Hadithi, "Mutafakun alayhi" hutumiwa kwa maana gani?
- A Hadithi mashuhuri
- B Hadithi iliyopokelewa na maimamu wote wa Hadithi
- C Hadithi inayopatikana katika kitabu cha Imamu Bukhari na Muslim
- D Hadithi isiyojulikana wasimulizi wake
- E Hadithi iliyosimuliwa na Makhalifa wanne wa Mtume (s.a.w).

(ii) Kazi kubwa ya Sunnah na Hadithi katika maisha ya mwanadamu ni
- A kuchambua na kufafanua waziwazi Qur'an tukufu
- B kuelezea maisha ya maswahaba
- C kuelezea sifa za Mtume (s.a.w)
- D kufahamisha maovu waliyokuwa wakifanyiwa Waislamu
- E kufundisha usomaji wa Qur'an.

(iii) Mwandishi mashuhuri wa Hadithi katika kipindi cha Tabi'ina alikuwa ni
- A Imam Ahmed
- B Imam Abu Daud
- C Imam Muslim
- D Imam Bukhari
- E Imamu Malik.

(iv) Al-Muwatta ni kitabu mashuhuri cha Hadithi kilichoandikwa katika kipindi gani?
- A Makhalifa wanne waongofu
- B Tabi'ina
- C Tabi'i Tabi'ina
- D wakati wa uhai wa Mtume (s.a.w)
- E baada ya kutawafu kwa Mtume (s.a.w).

(v) Aina kuu mbili za Hadithi ni
- A Hassan na Dhaifu
- B Nabawiyyah na Sahihi
- C Nabawiyyah na Qudusy
- D Hassan na Mutawatir
- E Dhaifu na Ahad.

(vi) Maana ya Sunnah kisheria ni
- A jambo unalopata thawabu ukilifanya na hupati dhambi ukiliacha
- B mafundisho ya maswahaba wa Mtume (s.a.w)
- C maelezo kuhusu historia ya Uislamu
- D matendo ya Mtume (s.a.w) ambayo ni sehemu ya utume wake
- E mwenendo au mila.

(vii) Mtume (s.a.w) amesema; "Mwenye kutubia kabla jua halijachomoza upande wa magharibi, Allah (s.w) atamkubalia toba yake". Hadithi hii inatufunza kuwa

A kuleta toba ni jambo la hiari kwa waumini
B Allah (s.w) hukubali toba wakati wa mchana
C Allah (s.w) husamehe waja wake wakati wa kuchomoza jua
D ni muhimu kuomba msamaha kwa Allah (s.w) kabla ya swala ya Magharibi
E ni wajibu kuleta toba pale tu mja anapokosea.

(viii) Miongoni mwa matukio yaliyoonesha umuhimu wa kuzitumia Hadithi za Mtume (s.a.w) ni

A mzozo kuhusu nani awe kiongozi wa Waislamu baada ya kutawafu Mtume (s.a.w)
B Sayyidna Omar (r.a) alipotaka kujua mgawanyo wa zakat
C kuchanganyikiwa kwa Sayyidna Omar (r.a) baada ya kupata taarifa ya kutawafu Mtume (s.a.w)
D kutofautiana kwa maswahaba kuhusu usomaji wa Qur'an
E kutofautiana kwa maswahaba kuhusu mahali gani azikwe Mtume (s.a.w) baada ya kufariki kwake.

(ix) Ni Swahaba yupi anayefahamika kwa umashuhuri wake wa kuhifadhi Hadithi nyingi za mtume (s.a.w)?

A Abu Hurayra
B Sayyidna Abubakar (r.a)
C Sayyidna Omar (r.a)
D Sayyidna Othman (r.a)
E Sayyidna Ali.

(x) Katika elimu ya Hadithi, "takriri" hutumika kuonesha

A vitendo alivyokuwa akivifanya Mtume (s.a.w) kila siku
B jambo lililofanywa mbele ya Mtume (s.a.w) au alilisikia na hakulikataza
C maneno aliyoyasema Mtume (s.a.w) mwenyewe
D vitendo vilivyofanywa na maswahaba wa Mtume (s.a.w) kila siku
E Hadithi inayoelezea makosa yaliyokuwa yakirudiwa kufanywa sana na maswahaba wa Mtume (s.a.w).

SEHEMU B (Alama 15)
QUR'AN

2. Oanisha Aya za Qur'an zilizopo katika **Orodha A** na maelezo ya aya za Qur'an yaliyopo katika **Orodha B**. Andika herufi ya jibu sahihi kutoka orodha B pembeni ya namba kutoka orodha A katika kijitabu chako cha kujibia.

Orodha A	Orodha B
(i) Hayakuwa haya anayosema ila ni wahyi uliofunuliwa kwake. Amefundisha Malaika mwenye nguvu sana mwenye uwezo (53:4 - 5).	A. Kuteremshwa kwa Qur'an kutoka Lauhin-Mahfudhi hadi mbinguni.
(ii) Wala si kauli ya mtunga mshairi (kama mnavyosema). Ni machache sana mnayoyaamini (69:41).	B. Qur'an ni maneno ya Allah (s.w).
(iii) Hiki ni kitabu kisichokuwa na shaka ndani yake, ni uongozi kwa wamchao Mwenyezi Mungu (2:2).	C. Mfalme Abraha alitaka kubadilisha kibla cha Waislamu.
(iv) Nyinyi mna dini yenu na mimi nina dini yangu (109:6).	D. Madai ya makafiri kuwa Mtume (s.a.w) alitunga Qur'an kwa msaada Jabir (Mrumi).
(v) Akawafanya kama majani yaliyoliwa na yakatapikwa (105:5).	E. Udhaifu wa madai ya wapinzani dhidi ya Qur'an.
(vi) Ni mwenye kuleta baraka (kweli kweli) yule aliyeteremsha Furqan kwa mja wake, ili awe muonyaji kwa walimwengu wote (25:1).	F. Qur'an inafanana na mashairi.
(vii) Na wanakuuliza habari za roho. Sema Roho ni jambo lililohusika na Mola wangu. Nanyi hamkupewa katika elimu ila kidogo tu (17:85).	G. Kusoma ni lazima kwa Waislamu.
(viii) Bila shaka tunajua kwamba wanasema kuwa yuko mtu anayemfundisha ... (16:103).	H. Ushahidi wa wazi kuwa Qur'an haikutungwa na Mtume Muhammad (s.a.w).
(ix) Soma kwa jina la mola wako aliyeumba (96:1)	I. Msingi wa tamko la shahada.
(x) Hakika tumeteremsha (hii Qur'an) katika usiku wa cheo (97.1).	J. Malaika Jibril alipewa kazi ya kufikisha ujumbe wa Qur'an kwa Mtume (s.a.w).
(xi) Pana kuangamia mikono miwili ya Abu Lahab! Naye amekwisha angamia (111: 1).	K. Dhana kuwa Mtume aliiacha Qur'an katika makozi ya mitende, mawe na mifupa ni dhaifu.
(xii) Kwa yakini shetani ni adui yenu; basi mfanyeni adui kwani analiita kundi lake liwe katika watu wa motoni. (35:6).	L. Siku ya malipo ni moja tu.
(xiii) Ewe Mtume kwa nini unaharamisha alichokuhalalishia Mwenyezi Mungu? Unatafuta radhi za wake zako... (66:1).	M. Makafiri walimuuliza Mtume (s.a.w) maswali magumu ili kumkatisha tamaa.
(xiv) ....hatasema siku hiyo ila yule ambaye mwingi wa rehema amempa idhini na atasema yaliyo sawa. (78:38).	N. Utabiri wa Qur'an na kutokea kweli.
(xv) Sema: Yeye Mwenyezi Mungu ni mmoja tu (112:1).	O. Kuangamia kwa mfalme Abraha na Jeshi lake.
	P. Ibilis alimrubuni baba yetu Adamu (a.s).
	Q. Ni muhimu kuutukuza mwezi wa Ramadhani.
	R. Dini ni utaratibu wa maisha anaofuata mtu.
	S. Siku ya malipo itamilikiwa na Allah pekee.
	T. Qur'an inapingana na vitendo vya viumbe waovu.

SEHEMU C (Alama 15)
TAWHIID

3. Panga sentensi katika vipengele vya (a), (b) na (c) katika mtiririko wenye kuleta mantiki. **Andika herufi na namba tu** zinazohusika katika kijitabu chako cha kujibia.

(a) Maana ya kuamini Qudar katika maisha ya kila siku huonekana kwa muumini kuwa ni mwenye kutulizana na kusubiri anapotokewa na misukosuko (57:21 - 22).
- (i) Wala msifurahi sana kwa alichokupeni.
- (ii) Kwa yakini hilo ni sahihi kwa Mwenyezi Mungu.
- (iii) Na Mwenyezi Mungu hampendi kila ajivunae, ajifaharishaye.
- (iv) Ili msihuzunike sana juu ya kitu kilichokutokeeni.
- (v) Hautokei msiba katika ardhi wala nafsi zenu ila umekwishaandikwa katika kitabu (cha Mwenye Mungu) kabla hatujaumba.

(b) Ujasiri wa Nabii Ibrahim (a.s) wa kumlingania baba yake ambaye pia alikuwa ni kiongozi wa washirikina ni katika dalili ya kuthibitisha utume wake (19:42-46).
- (i) (Ukifanya hivyo) utakuwa mwenziwe shetani.
- (ii) Ewe baba yangu! kwa yakini imenijia elimu isiyokujia. Basi nifuate nitakuongoza njia iliyo sawa.
- (iii) Ewe baba yangu! Hakika naogopa isije kukufika adhabu inayotoka kwa mwingi wa rehema.
- (iv) Ewe baba yangu! kwa nini unaabudu visivyosikia na visivyoona na visivyokufaa chochote?
- (v) Ewe baba yangu! Usimuabudu shetani, hakika shetani ni mwenye kumuasi mwingi wa rehema.

(c) Kutafuta elimu ni amri ya kwanza kwa mwanadamu kama tunavyojifunza katika wahyi wa kwanza kumshukia Mtume (s.a.w) (96: 1-5).
- (i) Soma na Mola wako ni mkarimu sana.
- (ii) Amemfundisha mwanadamu (chungu ya) mambo aliyokuwa hayajui.
- (iii) Ambaye amemfundisha mwanadamu kwa msaada wa kalamu.
- (iv) Soma kwa jina la Mola wako aliyeumba.
- (v) Amemuumba mwanadamu kwa pande la damu.

SEHEMU D (Alama 30)
FIQH

4. Jibu maswali yafuatayo kwa kifupi kwa **kuandika majibu** yako katika kijitabu chako cha kujibia.
   (a) Kwa mujibu wa Hadithi sahihi ya Mtume (s.a.w), taja mambo mawili yanayopunguza thamani ya funga ya Muislamu.
   (b) Taja matendo manne anayotakiwa kuyafanya Hajj katika siku ya mwezi 10 Dhul-Hajj.
   (c) "Miongoni mwa malengo ya ndoa ni kuleta utulivu wa moyo kati ya mume na mke". Andika tafsiri ya aya inayothibitisha kauli hii.
   (d) Ni tofauti ipi iliyopo kati ya mtazamo wa uchumi wa Kiislamu na ule usio wa Kiislamu kuhusu dhana ya bidhaa katika biashara?
   (e) Kwa nini sera ya kudhibiti uzazi haina nafasi katika Uislamu? Taja sababu mbili tu.
   (f) Taja sifa nne anazostahiki kuwa nazo kiongozi katika jamii ya Kiislamu.
   (g) Taja dalili nne za kuweza kumjua mwenye tabia ya kuheshimu watu katika Uislamu.
   (h) Toa maana ya istilahi zifuatazo kama zinavyotumika katika ndoa ya Kiislamu.
      (i) Ijabu
      (ii) Kabuli
   (i) Mtume (s.a.w) amesema, "Katika halali inayomchukiza Allah (s.w) ni talaka". Taja madhara mawili ya talaka katika jamii.
   (j) "Hapana Mola apasaye kuabudiwa kwa haki ila Allah (s.w)". Fafanua kauli hii katika utendaji wa maisha ya kila siku.
   (k) Taja masharti mawili ya kuthibiti kosa la zinaa katika sheria ya Kiislamu.
   (l) Ni ipi tofauti ya muda wa kukaa eda kwa mwanamke aliyefiwa na mume hali ya kuwa ni mja mzito na yule aliyefiwa na mume akiwa ana mtoto mchanga anaenyonyesha?
   (m) Toa fatwa kuhusu hali zifuatazo:
      (i) Mtu aliyekula daku akidhani kuwa bado ni usiku lakini imeshaingia alfajiri.
      (ii) Mtu aliyekula kwa kusahau katika mchana wa Ramadhani.
   (n) Miongoni mwa biashara haramu katika Uislamu ni "Muzabanah" na "Muawamah". Bainisha ipi tofauti kati ya aina hizi za biashara.
   (o) Andika tafsiri ya Hadithi inayoonesha umuhimu wa kuswali swala ya jamaa msikitini.

SEHEMU E (Alama 30)
TAREKH

5. Chagua **neno** au **kifungu vya maneno** (i)– (xxx) ili ukamilishe sentensi (a) – (o) **kwa kuandika majibu sahihi tu** katika kitabu chako cha kujibia. Maneno au vifungu vya maneno vinaweza kutumika zaidi ya mara moja.

(i) Ahzab
(ii) Mwongozo
(iii) Ismail(a.s)
(iv) Muawiya
(v) Kharaj
(vi) Salman Alfarsiy
(vii) Aus
(viii) Elimu
(ix) Abubakar (r.a)
(x) Khalifa
(xi) Tawhiid
(xii) Jizya
(xiii) Omar bin Abdul-Aziz
(xiv) Kurubuni
(xv) Banu Umayya
(xvi) Uadilifu
(xvii) Dada yake
(xviii) Surat Taha
(xix) Hudaybia
(xx) Ibrahim (a.s)
(xxi) Bilali (r.a)
(xxii) Surat Tawba
(xxiii) Abu sufiyani
(xxiv) 5 AH
(xxv) 6 AH
(xxvi) Kuhonga
(xxvii) Nyenzo
(xxviii) Khazraj
(xxix) Allah (s.w)
(xxx) Makka

Maswali

(a) _____ni miongoni mwa Waislamu walioteswa sana kwa sababu ya kusilimu kwake, lakini baadaye alikombolewa na_____.

(b) Kusilimu kwa Omar bin Khatab kulitokana na mvuto na msisimko wa Qur'an aliosikia ikisomwa na _____ katika _____.

(c) Mtume (s.a.w) alifurahia ushauri wa _____ katika vita vya _____ambaye alishauri kuchimbwa msingi mpana kuzunguka mji wa Madina ili maadui wasiweze kuwavamia kirahisi.

(d) Kabla ya kuletwa duniani Adam (a.s) alipewa_____ kwani ndio _____ inayomtofautisha mwanadamu na viumbe wengine.

(e) Katika kudhoofisha Uislamu usipige hatua, wakuu wa Kikurayshi walimtishia Abu Talib ambaye hakuyumba na ndipo walipotumia mbinu ya _____ na _____ ili Mtume (s.a.w) aache kazi yake ya kulingania.

(f) _____ni mkataba wa Amani baina ya Mtume (s.a.w) na Makurayshi wa Makka ambao ulitokea _____.

(g) Makabila makubwa ya waarabu aliyoyakuta Mtume (s.a.w) alipohamia Madina na ambayo yalikuwa na uhasama wa muda mrefu ni_____ na _____

(h) _____ mtoto wa _____ndiye aliyeasisi utawala wa kifalme ambao unaendelea hadi sasa katika baadhi ya nchi za kiarabu.

(i) Swahaba aliyechaguliwa na Mtume (s.a.w) mwenyewe kuswalisha kabla ya kufariki kwake ni _____, jambo hili lilisababisha kuchaguliwa kuwa _____ wa kwanza katika dola ya Kiislamu.

(j) Makka ni mji mkongwe wa kihistoria ulioasisiwa na _____ miaka mingi iliyopita wakati alipofika hapo na mkewe Hajra na mtoto wao _____.

(k) Mitume waliletwa ili kuwabainishia wanadamu kuwepo _____ na wawe ni kigezo cha kusimamisha _____ katika jamii.

(l) _____ ambaye alizaliwa katika utawala wa _____ anajulikana kama Khalifa wa tano kutokana na mafanikio makubwa aliyoyapata katika uongozi wake.

(m) Allah (s.w) amemleta mwanadamu hapa ulimwenguni kama ni _____ wake na alimpa _____ utakaomwezesha kufikia lengo hilo.

(n) Miongoni mwa njia za mapato katika dola ya Kiislamu ya Mtume (s.a.w) ni _____ ambayo ni kodi waliyolipa wasiokuwa Waislamu wanaume wenye uwezo wa kuwa askari, na _____ ni kodi waliyolipa wasio Waislamu wenye mashamba katika dola ya Kiislamu.

(o) Katika hatua za awali za kujenga jamii ya Kiislamu _____, Mtume (s.a.w) alianza kwa kuwafundisha waumini wake _____ ili kuweza kujenga imani zao.